

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
SĂMBĂTĂ

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei“
in
Blaj.

Foie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 10 Iuliu 1909.****Numărul 27.****Salarele profesorilor dela gimnaziul arhiepiscopesc din Blaj.****(Altera pars).**

Ca o întregire a articolului nostru trecut, publicăm răspunsul dat de Corpul profesoral Veneratei scripte din chestiune, în conferința ținută în 26 Dec. 1906.

Este cu mult mai vie iubirea, ce ne leagă de înalta persoană a Capului nostru bisericesc, cu mult mai profundă reverință, ce-i păstrăm, și cu mult mai mare devotamentul nostru pentru interesele bisericii, decât ca noi să încercăm a lua în discuțiune valoarea argumentelor, scoase din legile țării pentru susținerea autonomiei bisericești, cu atât mai puțin să ne încercăm a le atenua. Departe de de noi acest cuget!

Și din nou dăm expresiune sentimentului nostru de recunoștință Escelenței Sale și de admirațiune pentru devotamentul cu care poartă lupta întreprinsă întru susținerea și în parte răscumpărarea autonomiei școlastice

Suntem convinși, că în viitorul cel mai apropiat va fi ocaziune, ca Escelența Sa înalt Prea Sfințitul Domn Metropolit se folosească cu tărie toate acelea ponderoase argumente și puternice dovezi la locul singur competent: în legislativă, când se va tracta proiectul de lege pus în prospect, dacă acela va reclama lupta de apărare.

Ne-am rugat umiliți, ca aceasta deamă luptă să se poarte deosebi de chestiunea unui ajutor benevol ce-l ofere normativul. Cu privire la aceasta ne-am expus pe larg părerile în ședința din 24 Noemvrie; acum fie-ne permis a ne provoca numai la momentele nouă sulate prin Venerata scriptă Nr. 7403 din 1906.

I. Constatăm:

a) Că drepturile ce și le rezervă înaltul Ministeriu în normativul de sub întrebare, le-a exerciat guvernul în repetite cazuri, nu numai,

că a ordonat cercetări disciplinare, dară s'a dat și cazuri, când însuși a exmisc omisar investigători și controlori, prin urmare regulamentul în privința aceasta nu creiază stări nouă.

b) Ce condițiuni va mai pune după aceasta înaltul Ministeriu; aceea nu o putem ști; (și am declarat în două rânduri și repetăm și acum, că renunțăm la acest adaus îndată ce acela va involucra condițiuni jignitoare autonomiei noastre. Știm însă, că dacă guvernul atât la noi, cât și în alte țări vrea să exercieze unele influințe asupra instituțiilor sau a corporațiilor și nu-și poate ajunge scopul prin ordinațiuni, recurge la crearea legilor, de unde urmează, că corporațiunile și instituțiunile unei țări sunt avizate la bunăvoința guvernelor și noi avem firma convingere, că respingerea ofertului făcut de bună voie, nu va contribui de loc la augmentarea acelei bunăvoințe. Mai departe știm, că între împrejurările de acuma și scumpetea extraordinară din întreaga țară, când toate instituțiunile dau adaus de scumpete funcționarilor lor, — salarele existente nu ne sunt suficiente, ca să ne putem implini chemarea din toate punctele, de vedere. Suntem dară necesități a insista pe lângă rugările noastre.

II. Cu privire la vincularea fondurilor de carea amintește Venerata scriptă, nu suntem în situația de a putea da un răspuns oarecare, ne având noi nici o cunoștință despre starea fondurilor, și nici competența de a ne declara în merit; credem deci, că aceasta chestiune rămâne de a fi rezolvată de înțeleapta judecată a Prea Veneratului Consistor.

III. Ce privește chestiunea computării în penziune a eventualelor subsidii de sub întrebare, ținem, că deocamdată nu se poate rezolvi definitiv, pentrucă nu să știe cât de

mari vor fi subvențiunile, cât vor dură și ce praxă să va desvolda cu privire la ele și la celealalte confesiuni.

De aceea ne rugăm ca Veneratul Consistor se enunțe:

a) Deocamdată penziunile se vor croi după regulamentele arhidiecezane de până acuma și în aceeaș măsură în care le-ar fi competat profesorilor fără considerare la subsidiile de stat;

b) Dacă praxa generală va aduce cu sine ca și subsidiile să fie computate la penziune, atunci profesorii să plătească din competențele ajutorului, nu numai celea patru procente, ci și celea opt procente, ce ar cădea în sarcina fondului, care ar fi obligat la prestarea cuotelor prescrise.

La aceasta ne declarăm învoiți, ba dacă calculul matematic ar cere mai mult, atunci ne obligăm și la aceea.

IV. In urmă, că Escelența Voastră și Ven. Consistor să nu ajungeți la convingerea, că corpul profesoral numai îndemnat de lacomie, cere primirea subsidiului de sub întrebare și nu ar fi aplicat la nici o jertfă pentru instituțiunile noastre, ne rugăm să constatați, că toată vianța noastră de până acum este o jertfă pentru instituțiunile noastre. De repetite ori am fost invitați să trecem în serviciul statului, dar iubirea către această instituțiune ne-a reținut aici cu salare aproape de jumătate, ca celea de stat.

Și pe viitor suntem gata a aduce jertfe și ne declarăm mulțumiți, dacă Veneratul Consistor Arhiepiscopesc începând delu 1 Iuliu 1906 ne va pune în curent fiecărui profesor dela gimnaziu salar și competență cu **20 procente mai mici, decum le are colegul său dela stat cu tot atâta ani de serviciu.**

Iar dacă aceasta nu se poate, ne rugăm din nou cu toată inzistința

să primiți subsidiul pus în prospect și să dispuneți neamănat subținererea actelor, cu atât mai vârtos, că amânarea de o zi aduce Corpului profesoral daune de mii de coroane, ceea ce pentru noi, cari de alăta vreme servim cu salarii așa de neînsemnate, este o chestiune aproape vitală.

Fondul de penziune preoțesc și viduo-orfanal.

La această chestiune ardentă și de actualitate nu s'a scris de ajuns, ea merită toată atențiunea și interesul nostru. Și chiar de aceea sunt convins, că nici părerile mele nu vor fi trecute cu vederea. Iată ce cred eu:

Ce e drept, starea și soarta preoțimii tare s'a îmbunătățit față de trecut prin regularea congruei și astfel fondurile cu mai multă ușurință să pot augmenta. Ba a sosit timpul, ca să se țină Sinod Arhidiecezan și să se statorească modalitățile creșterii fondurilor și a sumei contribuende la ele din partea preoților.

Modul contribuirii de până acum cu 10% la fonduri din subsidii ori întregirea congruală, multora li-s'a părut nedrept, de aceea ar trebui părăsit, mai ales, că mulți credeam, că din întregirea an. 1909, nu se va mai subtrage nimic, de oarece Sinodul din an. 1906 în ședința a III-a a decis subtragerea lor numai din subsidii, care azi nu mai e.

A contribui în anul prim cu $\frac{1}{2}$ din întregirea congruală, ori cu o taxă fundamentală de 400 cor. și 5% anual din întregire pentru creșterea repentină a fondurilor,

— pe cum au scris unii frați în coloanele acestui jurnal — e ceva greu și ar afla mare resenz în sinul preoțimii din cauza contribuirii în mod neegal la fonduri.

Creșterea fondurilor nu în mod repentin, dar cred că destul de repede s'ar putea face așa, ca:

1. Fiecare preot, fie teolog fie moralist, să contribuie pe o formă la fond, dacă voiește ca la timpul său el sau ai lui să se bucure de aceeași penziune. Bună oară: să se conzidere 1600 cor. ca salar fundamental și după aceasta sumă să se solvească anual 5% adică 80 cor. în două rate egale. Acei preoți a căror parohii pe baza conscripției venitelor nu au lipsă de întregire, ori dacă da, de foarte puțină, să solvească celea 80 cor. din venitele parohiei. Purtătorii oficiilor protopopești dacă voiesc penziune mai mare, ca preoții, atunci să contribuie cu mai multe procente. Fiind în Arhidieceză la 700 preoți, s'ar vărsa în fondul deficienților și viduo-orfanal 56,000 coroane la an, iar în 10 ani ar crește fondul cu 560,000 coroane afară de interese.

2. Să se contopească — dacă se poate — fondul deficienților cu cel viduo-orfanal obținându-se astfel un fond de aproape 610,000 cor. și crescând anual cu 56,000 cor. dela preoți, în timp de 10 ani să ridice fondul aproape la 1,200,000 cor. fără alte sume ce incurg la fond și interese ce se vor putea capitaliza.

3. Comunitățile bisericesti să contribuie și pe mai departe aceeași sumă la fondul deficienților, care au solvit-o până acum după împărțirea lor făcută în clase; iar taxa anuală a preoților de 16 cor. 12 cor. și 8 cor. să încete cu totul.

Astfel în timp relativ scurt fondul ar crește repede, an de an se pot ridica pensiunile deficienților, văduvelor și orfanilor, și

nici noi, cari îl augmentăm, nu simțim mare greutate.

Ce privește timpul penzionării, aș fi de părerea, ca să nu se ia nici minimul de 10 ani și nici maximul de 40 ani de serviciu, cum zice fratele din Nr. 23 a. c. E doară lucru știut, că nici un preot, fie cât de bătrân, nu-și cere penziune până-l servesc puterile. Dar dacă un preot tiner neavând încă 10 ani de serviciu va deveni necapace a mai servi — fără vina lui — și va trebui să iasă din parohie, ce va fi cu el, ori familia lui fără nici o penziune? Penziunea crească treptat cu creșterea fondului și peste 10—15 ani fondul va dispune de un așa capital, încât interesele lui se mângâie pe deficienți și se ușureze soarta nefericită a văduvelor și orfanilor.

Cestiunea fondurilor de penziune atinând cu deosebire interesele mari ale preoțimii dela sate, ar fi de dorit ca Preavenratura Superioritate să chieime pe lângă purtătorii oficiului protopopesesc din fiecare tract câte doi preoți ca delegați, la Sinodul ce are să pertracteze modul augmentării fondurilor și penzionării preoților, ca preoțimea cel puțin în parte să fie reprezentată.

Beniamin Rusu.

CORRESPONDINȚE.

Vizită canonică.

Țara Hațegului 1909.

Deși cam târziu; dar și acum Vă rog a da loc în coloanele prețuitu-vă ziar ce rediogați următoarele informațiuni:

Zilele de 7, 8 și 9 Iunie au fost pentru locuitorii din Lunca-Cernei-inferioare, Lunca-Cernei-superioare, Meria și Vadu-Dobrei o frumoasă sărbătoare — primind în mijlocul

FOIȚĂ.

EMINESCU-OMUL.

(Continuare).

Cazarma, în care stăteam, se află la o depărtare de vre-o opt kilometri dela palatul de atunci al universității. Într'una din zile, căpitanul meu, om bun ca toți oamenii, m'a întrebat, dacă nu mi-e prea lung drumul, pe care am să-l fac în fiecare zi, ducându-mă la universitate și întorcându-mă la cazarmă.

I-am răspuns, că sunt obicinuit a mă scula de dimineață, tot o slăbiciune a mamei, și am destul timp să fac cei opt kilometri.

„Dar cursurile țin până la douăsprezece, a întimpinat el, — și n'ai timp să te întorci la masă.“

Peste câteva zile am fost dar transferat la alt regiment care se află în cazarma „Franz Iosef,“ a treia casă dela universitate.

Aceste erau împrejurările, în cari mă aflam când l'am cunoscut pe Eminescu. După ce trăisem timp de aproape doi ani la țară și mă socoteam cel mai fericit om în mijlocul marelui oraș, unde vedeam atâtea multe lucruri frumoase și nu mă simțeam de loc străin, căci, nu prea puteam să vorbesc cu nimeni în nemțeasca mea de tot pocită, eram întimpinat pretutindeni cu multă bunăvoință.

Eminescu era înscris la facultatea de filozofie, dar îl vedeam regulat la interesantul

curs de economie națională a lui Lorenz Stein, pe cum și la cel de drept roman al lui Ihering, — un tânăr oacheș, cu fața curată și rasă peste tot, cu un lung „clăbăț“ bănățnesc peste plețele negre, cu ochi mărunți și visători și totdeauna cu un zimbet oarecum batjocoritor pe buze, — un Albanez, îmi ziceam, poate chiar un Persian.

Câteodată se plimbă, printre lecțiuni, pe coridor cu alți tineri atunci mi-e necunoscuți. Erau Toader Nica și Ioan Bechnitz, Ioniță Bumbac ori vre-un alt bucovinean.

Deși trecuseră vre-o două luni decând mă aflam la Viena, singurul Român de acolo, pe care-l știam, era Ioan Hosanu, care studia medicina. El venea câteodată să mă ieă cu dânsul, la masă. Prin el am făcut cunoștință cu Eminescu și cu Ioniță Bumbac, care scria și el versuri, și am luat masa împreună.

Mi-a rămas viu întipărită bucuria de a mă fi incredințat, că Albanzul meu nu e Persian, ci Român de ai noștri, și în timpul mesei am avut toți trei și mai ales eu o vie discuțiune cu Eminescu, încât n'ași fi stat până seara, dacă n'ași fi fost nevoit să mă prezint înainte de două la cazarmă.

La cazarmă ne aflam în aceeași sală treizeci și cinci de voluntari, studenți adunați de pe la toate școlile, din toate țările și de toate neamurile, cei mai mulți băieți voioși, cari le făceau toate val vârtej. Fiindcă-mi făcusem reputațiunea de om ordonat și iu-

bitor de curățenie, am fost însărcinat de căpitanul nostru să port grije de curățenie și de buna rânduială în dormitorul nostru, unde ni-se făceau și lecțiunile de teorie. O vie îngrijare mă cuprindea când mă gândeam că se întorc băieții, căci în fiecare clipă putea să-mi vie inspecțiune. Aflând lucrul acesta, Eminescu se uită mereu la ceasornic și-mi dedea zor să plec, apoi m'a însoțit până la cazarmă pentruca, pe drum, să urmăsc discuțiunea.

Se izbeau în noi amândoi una de alta două lumi pornite din aceeași obârșie, dar desfășurate fiecare în felul ei și una largă și luminoasă, iar cealaltă strâmtă și neguroasă.

Îl văd, par'că, și acum uitându-se din când în când spăriat și scos din răbdare la mine.

Om de o veselie copilăroasă, el radea cu toată inima, încât ochii tuturor se îndreptau asupra lui. În clipa următoare se încrunță însă, se strâmbă ori își întorcea capul cu dispreț. Cea mai mică contrazicere-l irită; muzica de cele mai multe ori îl supără; șuierătura-l făcea să se cutremure; ori și ce scârțitură-l scotea din sărite.

Și adeseori el îmi zicea „Taci, nu mai scârțâi!“

El crescuse în Moldova, în Bucovina, la Sibiiu, la Blaj, la București și în multele lui cutreerări mereu în mijlocul poporului român, cetise cronicarii și multe cărți bisericesti, cunoștea literatura română în toate fazele ei, și în acum destul de lungă mea

nostru pe Ilustrissimul și Prea Sfințitul Dn Dr. Vasiliu Hossu, Episcopul Lugojului.

În 7 Iunie după oarele 10 venind Arhierul de cătră comuna Steiu, în capătul comunei Lunca-Cernei-inferioare, sub poarta triumfală în numele comunei politice a fost salutat de notarul locului Nicolau Oprea. Mulțumind Ilustritatea Sa pentru buna primire — în sunetul campanelor și trascurilor a sosit la sf. biserică — fiind însoțit de Ilustritatea Sa canonicul prelat — Ioan Boroș, de Spectatul Domn Pap Jenő, pretor, de Prea On. Domn vicar-foraneu al Hațegului Dr. Iacob Radu, de Clarissimul Domn Dr. Danil Fireza, secretar episcopesc, de M. On. Nicolau Muntean, protopopul Ulpiei-Traiane de Spectatul Domn Emiliu Socaciu, notarul opidului Hațeg și de On. Șofron Oltean, parohul Rachitovei, unde fu întâmpinat de poporul adunat cu puternice aclamări.

După ce Ilustritatea Sa fu îmbrăcat, preotul locului On. Nicolau Todoran l'a bineventat.

Intrând în sf. biserică s'a cetit rugăciunile dela Litie; după cari Ilustritatea Sa a predicat celor prezenți — storcându-le lacrimi din ochi. După acestea eșind din sf. biserică — s'a cetit din Euhologiu unele rugăciuni peste o mulțime de morboși — și s'a cetit tot de Arhieru și deslegările dela înmormântare.

După prânz Ilustritatea Sa toți însoțitorii au plecat cătră Lunca-Cernei-superioare — unde fu întâmpinat de cătră parohul locului On. Aron Mihaescu, încunjurat de curatori și de popor, cari la vederea Il. Sale au erupt în sgomotoase aclamări.

Dându-i-se Il. Sale mandia și camilavca, fu bineventat prin parohul locului, la ce Il. Sa a răspuns mulțumind pentru buna primire.

Intrând în sf. biserică s'a servit Litia îndatinată. Il. Sa ca în tot locul a ținut o vorbire cu o așa vervă oratorică încât a frapat nu numai pe ai noștri, dar și pe străinii ce erau prezenți.

Ținându-se serviciul divin Il. Sa a fost rugat a ceti rugăciunile din Euhologiu peste mai mulți morboși. Fiind biserică în mijlocul cimiterului Ilustr. Sa a cetit deslegarea dela morți în urma rugării poporului.

După toate acestea Il. Sa deși oboșit; dar cu vigoarea-i juvenilă a primit din partea poporenilor sărutarea mâinii, dându-le binecuvântarea Arhierescă și întreținându-se cu mulți.

S'a cercetat după aceea școala, carea e prea mică față cu numărul cel mare a pruncilor deobligați a cerceta școala; însă cu ajutorul lui Dumnezeu, cu încetul toate se vor face.

Intorcându-ne dela școală a fost cercetată casa cea nouă parohială, carea e decoarea comunei, și carea e una dintre cele mai frumoase case parohiale din țara Hațegului.

S'a vizitat apoi cancelaria parohială.

Marti dimineața adevă în 8 Iunie cătră oarele 9 în butul drumului celui greu și a tempestății ce se arată, Ilustritatea Sa cu întreaga-i suită 14 la număr au plecat cătră Meria o comună foarte expusă ca și carea în dieceza întreagă părechie nu-și are. Și fiindcă cu trăsuri cu cai nu se poate merge așa am fost necesități a ne folosi de cară cu boi și anume la tot carul câte 4 boi.

Până la hotarul Merii am fost petrecuți de credincioșii Luncei-Cernei-inferioare, unde o mulțime de tineret din Meria ne-au întâmpinat cu cântări iar un cioban voinic cânta din fluer acompaniind cântările.

Se vorbea ma și acum se vorbește că Merienii ar fi cei mai proști oameni, dar

după cum se va vedea din cele următoare s'a adevărit contrariul:

Intreg drumul (cam 6 kilometri) a fost plin de credincioși, tot la câte 20—30 de pași se află câte un grup, — cari aclamând pe Ilustritatea Sa se adaugea la trupă. Cu mic cu mare au eșit întru întâmpinarea marelui Preot.

Comuna Meria e strânsă (nu respirată ca și Luncile) având prin mijlocul său o stradă principală; carea strălucește de curățenie. Casele erau toate decorate cu frunză verde și tot la câte 5—6 pași atârna câte o cârpă roșietică de crengile verzi.

În ușa bisericii Ilustritatea Sa fu întâmpinat de parohul On. Aron Mihaescu prin o vorbire acomodată, în carea face amintire, că comuna aceea, abia prin anul 1834 a mai fost odată cercetată de Escelența Sa de pie memorie Ioan cândva Leményi, Arhiepiscopul Blajului. Lacrimi de bucurie au curs din ochii bunului Arhieru, răspunzând la bineventarea parohului. Intrând în sf. biserică s'a săvârșit Litia, iar Il. Sa a ținut cătră poporul adunat o predică în limbaj popular, cari sorbeau vorbele ce curgeau ca mierea de pe buzele Prea Sfinții Sale.

După finirea acestora s'a cetit rugăciunile pentru morboși și deslegarea la morți.

Nu pot trece cu vederea, aceea împrejurare, când cu plecarea noastră din Lunca cătră Meria din toate părțile ploaia, numai pe unde mergeam noi nu. În Meria numai după ce am intrat în sf. biserică a început a plouă ținând până cătră 2 oare pe când deja eram gata cu amiază.

Parcă se arată mâna lui Dumnezeu cum ne ocolea ploaia.

După prânz am plecat cătră filia Vadu-Dobrii în 5 trăsuri puse la dispoziție de Spectatul Domn Milosevic Arthur, întreprinzător.

vieată, n'am cunoscut om stăpânit deopotrivă cu dânsul de gândul unității naționale și de pornirea de a se da întreg pentru ridicarea neamului românesc. Încântat de trecutul Românilor și de marile lor destoinicii, el eră scârbit de prezentul după părerea lui urât, admiră pe bătrâni și se uită cu înșufletire în viitorul luminos. Ceea ce noi numim sentimentalitate nu există pentru dânsul. El n'avea slăbiciuni pentru nimic. Toate porniau la dânsul din convingere, și ceea ce noi ceilalți facem din iubire, el făcea din hotărâre nestrămutată, iară ura se dedea la dânsul ca dispreț pe față. Niciodată nu l'am văzut plângând și nu cred că eră în stare să plângă, iară cu înduioșare numai despre muma lui l'am auzit vorbind.

* * *

Eminescu eră om de o vigoare trupească extraordinară, fiu adevărat al tatălui său, care eră munte de om și ca fire grădina de frumuseță, și ar fi putut să ajungă cu puteri întregi la adânci bătrânețe, dacă ar fi avut oarecare purtare de grije pentru sine însuși și-ar fi fost încă copil îndrumat ași stăpâni pornirile spre exces.

El eră însă lipsit cu desăvârșire de ceea ce în viața de toate zilele se numește egoism, nu trăia prin sine și pentru sine, ci prin lumea, în care-și petrecea viața, și pentru ea. Trebuințele, suferințele și durerile, întocmai ca și mulțumirile lui individuale, erau pentru dânsul lucruri nebăgate

în seamă. Ceea ce-l atingea pe el erau trebuințele, suferințele, durerile și totdeauna rarele bucurii ale altora. De aceea, zicea el, că multe dureri și puține plăceri — nu pentru el, ci pentru lumea oglindată în sufletul lui.

Nu l-au înțeles și nu sunt în stare să-i pătrundă firea cei ce i-au scrierile lui drept manifestare a ființei lui individuale.

El niciodată nu s'a plâns de neajunsurile proprii sale vieți și niciodată nu a dat pe față bucuria isvorâtă din propriile sale mulțumiri. Flămând, zdrențuit, lipsit de adăpost și răbdând la ger, el eră același om senin și vesnic voios, pe care-l ating numai mizeriile mai mici ale altora. Întreaga lui purtare de grije eră deci numai pentru alții, care după părerea lui nu puteau să găsească în sine înșiși mângâierea, pe care o găsea el pierzându-se în privirea lumii ce-l încunjură. „Nenorocirea cea mare a vieții e, — zicea el, — să fi mărginit, să nu vezi cu ochii tăi, să ști puține, să înțelegi rău, să judeci strâmb, să umbli orbecând prin o lume pentru tine pustie și să fi nevoit a căuta afară din tine compensațiuni pentru munca grea a vieții. Lui nu-i trebuiau nici bogății, nici pozițiune, nici trecere în societate, căci se simțea fericit și fără de ele, și din acest simțământ de fericire individuală pornia mila lui cătră cei mulți și nemărginitul lui dispreț față cu cei ce-și petrec viața în flecării ori sporesc durerile omenești. În întreaga lui scrisă nu este o

singură notă de ură, și noi, care-l știm în toate amănuntele vieții lui, am rămas adeseori uimiți de firea lui îngăduitoare față cu cei ce se făceau vrednici de a fi urâți. Disprețul lui se dădea însă pe față fără de nici o teamă și adeseori și fără de milă și mai ales aceasta făcea pe mulți să se ferească de dânsul.

Dacă n-a fost egoist în înțelesul comun al cuvântului, încă mai puțin a fost vanitos ori stăpânit de ambițiune: pornirea lui covârșitoare eră amorul propriu, și nimic nu eră în el mai presus de simțământul de dignitate.

„Ceiace li-se poate ierta altora, — zicea el adeseori, — nu pot să-mi permit eu.“

Eminescu nu eră însă în stare să mintă, să treacă cu vederea reaua credință a altora, să tacă și atunci, când eră dator să vorbească, să măgulească ori chiar să lingușească pe cineva și în gândul lui cea mai învederată dovadă de iubire și de stimă eră să-i spui omului și în bine, și în rău adevărul verde în față. El eră în stare să se umilească, să stăruie, să cerșească pentru vre-un nevoieș; pentru sine însuși însă cu nici un preț. Vorba lui eră vorbă și angajamentul luat de dânsul eră sfânt. Niciodată el nu luă asupra sa sarcini, pentru care nu se socotia în deajuns pregătit ori pe care nu eră gata să le poarte cu toată inima.

(Va urma).

Dela Meria un grup de tineri ne-a petrecut aproape 3 kilometrii delectându-ne prin diferite cântări.

Indată după plecarea noastră din Meria ne-a întâmpinat un banderiu din Vadu-Dobrii în frunte cu harnicul primar Dumitru Faur.

Ajungând în Vadu-Dobrii sub un arc de triumf ne-a întâmpinat Spectatul Domn Milosevic Arthur, dimpreună cu Domnii Soos Albert și N. Lenási și poporul adunat. În numele acestora a vorbit Dl Soos Albert. Răspunzând Ilustritatea Sa acestei bineven-tări — cu toții am mers la capela (care servește și de școală de stat catolică).

În ușa capelei i-s'a predat Ilustrității Sale, din partea parohului Aron Mihaescu sfânta Cruce și Evanghelia spre sărutare, după cari intrând în capelă s'a servit Litia. După Litie învățătorul de stat Schotnik Mihály a cântat cu pruncii de școală 2 cântări ocazionale iar două fetițe a subforestierului Soos Albert au predat fiecare câte-o cunună de flori alese naturale (impletite și aranjate de mama lor evlavioasă și vrednică noastră româncă din Câmpeni) una Il. Sale iar a doua Ilustrității Sale Dnui canonic prelat Ioan Boros.

Ilustritatea Sa emoționat a mulțumit atât fetițelor cât și celor adunați pentru buna primire îndemnându-i a trăi în bunăînțelegere fără deosebire de naționalitate și religione.

Dimineața adevărată în 9 Iunie tot cu acelea trăsuri am plecat către Gura-Bordului (un prediu ținător de Lunca-Cernei-superioară) pe un drum pe cât de rău; dar pe atât de romantic.

Ajungând la Gura-bordului furăm întâmpinați de poporul adunat iară codrenii grofului Lonyaj la ordinul forestierului afa-bilului Dn Karaba András au tras salve.

Pe cum în Vadu-Dobrii așa și aci am fost oaspeții Sp. Dn. Milosevic Arthur.

După oarele 2 am plecat cu toții către Rusca-montană. Intreg drumul a fost rău fiind silit și Il. Sa a merge pedestru mai bine de 1 kilometru.

Sosind în Rusca-montană la poarta Ilustrei familii Milosevic George am fost întâmpinați de Dnii Milosevic Alexandru capitan la marină, Scholez Iuliu primforestier, Ioan Velovan paroh gr.-or., N. Fucs paroh rom.-cat., N. David notar, N. Rozinszki ș. a.

Aci Ilustritatea Sa însoțit de Dnul canonic au cercetat pe Spect. Domn Milosevic George (gazda casei) carele fiind de mai mult timp morbos zăcea în pat. Aproape 1/2 oară s'a întreținut cu dânsul mângându-l

și întărindu-l în credință ca să supoarte cu tărie suferințele trimise dela Dumnezeu. În acest interval am observat pe Spect. Domn Milosevic George lacrimând de bucurie că a fost onorat prin prezența unui dignitar bisericesc atât de înalt.

Se vede pe fața bătrânului că i-ar fi mai ușor.

În 10 Iunie adevărată Joi dimineața Ilustritatea Sa, însoțit de I. Sa Dl canonic Boros și de Clarissimul Domn, Dr. Danil Fireza, secretar episc. pe la oarele 6 au plecat cu caleasa Spect. Domn Milosevic Dușan luând drumul spre Ruszkicza, au trecut peste Tăul-ursului și prin Tomoști până la Margine.

Dela Margine apoi cu trenul la Lugoj. Nu pot termina acest raport fără de a aminti cu laudă familia bătrânului și de toți iubitelui Milosevic George. Cu deosebire fiul său Arthur, carele în decurs de 3 zile ne-a pus la dispoziție 5 trăsuri și în două zile ne-a găsit.

Pentru aceste noi vom ruga pe bunul Dumnezeu să dea bătrânului grabnică însănătoșare și să-l țină încă mulți ani dimpreună cu familia sa.

Bunul Dumnezeu se lungească firul vieții Ilustrității Sale Episcopului spre a mai putea face des vizitațiuni canonice.

A. M.

Curs pentru analfabeți.

Sânmihașul-desert 1909.

În comuna Sânmihașul-desert din tractul protopopesc gr.-cat. al „Dârgei“ cursul școlar pentru instruirea în scris-cetite a analfabeților adulți s'a ținut din partea subscrisului începând din 21 Dec. a. tr. până în 13 Aprilie a. c. fiind cercetat de 30 indivizi analfabeți, cărora li-s'au ținut oare regulate în fiecare Marți și Vineri seara dela 6—9 oare și Duminica d. a. dela 1—3 oare. Acest curs de instrucțiune s'a lăcheiat prin un examen public. La acest examen a luat parte și comitetul desp. Hida-Huedin al „Astrei“, fiind în comisiunea de examinare Sp. D. Dr. Simion Tămaș, adv. în Hida, directorul desp. Hida-Huedin al „Astrei“, Paul Roșca, protopresbiter gr.-or. în Fizeș—Sânpetru și Gavril Mureșan, preot în Jimborul-mare apoi numărul alt public.

Examenul l-a deschis P. O. D. Paul Roșca prin o cuvântare acomodată, în care arată lipsa mare ce simte poporul român de a-și lumina mintea cu învățătura și-și exprimă bucuria, că la așa o festivitate i-s'au dat ocaziune ca să vină în comuna noastră.

Urmează apoi examinarea. Fiecare elev e examinat cu deamăruntul din cetite și scris. După ce a cetite, a trebuit să scrie câte o propozițiune, iar on. comisiunea examinătoare și-a luat notițe speciale despre fiecare elev.

După ce a fost examinați toți unii dintre școlarii adulți țărânul Mitru Tarța declamează poezia de G. Coșbuc: „Rugămintea din urmă“ care declamare stoarse lacrimi din ochii multora; iar trei elevi adulți să produc cu un dialog „despre Școală“, urmează un patru-log despre „Limba românească predat de patru eleve cuotidiane.

În urma examenului vrednicul avocat Dr. Simion Tămaș, ține o vorbire pătrunzătoare poporului, în care expune, că cunoaște pe deplin greutățile cu cari avem a ne lupta cu începutul tinereții astorfel de cursuri.

Sunt mulți de aceia în poporul nostru, cari în loc de a lua ei înșiși parte la atari cursuri de învățământ, pentru luminarea minții lor, să silească a descuraja și pe alții și alte piedeci. Aduce cuvinte de laudă acelorora, cari nu au ascultat de atari șoapte fără a urmat sfatul dat de preotul și învățătorul lor și s'au nizuț a-și câștiga cunoștință în scris cetite. Li indeamnă cu toată căldura, ca și pe venitor să urmeze astfel, căci apoi vor deveni oameni folositori lor însuși și altora. Pe fiecare din acei cari au cercetat acest curs li donează câte un exemplar legat frumos din cartea de rugăciuni „Mărgăritarul sufletului“ îndemnându-i ca din aceea rugându-se lui Dumnezeu să se nizuască a-și perfecționa cunoștințele câștigate; iar în venitor și mai mulți să se înscrie la cursul ce să deschide iarăși pentru învățatul scris-cetitelui.

Pentru cuvintele de îndemn și însuflețire adresate de către binemeritul Domn Dr. Simion Tămaș mulțumește inv. Vasiliu Dumitraș On. Comisiuni examinătoare, elevilor cari au cercetat acest curs de instrucțiune, On. oaspeții cari ne-au onorat cu prezența și în special Spect. D. Dr. Simion Tămaș adv. care pe elevii adulți i-a provăzut cu Abecedare gratuit și acum li și donează cu cărți de rugăciuni făcând o jertfă banală de peste 33 coroane. Preotul local donează pe elevii aceștia cu 4 cor.

Vasiliu Dumitraș,
docente gr.-cat.

Beți numai apă minerală ungară!

Societate pe acții pentru
comunicație și export de
ape minerale ungare. Bu-
dapesta, V., Băthory 5.

Vanzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală.
contra podagrei
» » Borszék fântâna Kossuth
» » Borszék fântâna Boldizsár
» » Bodok Matild
» » Baross
» » Borhegy

Apă de Boholt
» » Vâlcele (Előpatak)
» » F.-Rákos Mária
» » Fehérkő
» » Gloria
» » Horgász—Hankó

Apă de Kászón-Jakabfalva
» » Kászón fântâna
principală (Salu-
taris conține iod
și litium.
» » Répát
» » Székely-Selters
» » Stoiceni (Stojkai)

Întreabă-ți numai medicul și vei
ști, că puterea vindecătoare a

apei minerale naturală

și gustul ei plăcut nu se poate
asemăna cu apele minerale artificiale.

Cu apele noastre minerale ungare mai toate apele minerale străine se pot supluni.

Internatul Vancean de fetițe în Blaj.

— Publicare de concurs. —

Până în ziua de 15 August n. a. c. se publică concurs pentru primirea în Internatul Vancean de fetițe în Blaj. Condițiile sunt:

1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an școlastic 280 cor. solvibile în două ori cel mult patru rate egale anticipative. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori muzica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate. Separat are să se plătească și didactrul de 6 cor. 60 fl. pentru elevele din clasele elementare și de 12 cor. 60 fl. pentru cele din clasele civile.

2. Fiindcă elevele vor avea, să poarte vesminte uniforme, se vor solvi pentru acestea câte 30—38 cor. după vâsta fiește căreia. Uniforma aceasta constă din două șurte cu mâneci, două pălării, — una de iarnă și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fiește care elevă are să fie provăzută cu: 4 toalete simple, câteva șurte, jachetă de iarnă și primăvară, 1 năframă mare, 1 năframă mică și 3 de cap, 6 cămeși, 6 camisoane, 6 pantaloni, 6 fuste, 6 serviete, 18 batiste, 8 părechi de ciorapi, 2 părechi de papuci, 1 părechie de pantofi, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perii de încălziminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 țol de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lighian de spălat, 6 ștergare, 4 ștergătoare de lighian, 1 țindătoare de săpun, 1 ulcea de tinichea și tacâm (lingură, furculiță, cuțit și linguriță).

Pentru suma solvită fiește care elevă va primi:

1. Instrucție în studiile prescrise pe clasele I—IV elementare și I—IV civile, educație religioasă-morală și deprinderi în conversație maghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilarul de lipsă.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la amiază 3 pèse, în Duminică și sărbători 4 pèse, c) la cină 2 pèse. Pachete de ale mâncării se permite elevelor, să primească numai la sărbătorile Nașterii Domnului și ale Paștilor.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fiește care lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucție practică în cele economice, întru cât instrucția de sub 1. lasă răgaz.

La cererile pentru primire au să se alătore: estras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și re-vaccinare.

Rugările pentru primire au să se înainteze Preaveneratului Consistor metropolitan

din Blaj, alăturându-se la fiește care o marcă postală de 45 fl. pentru spedarea francată a rezoluției. Dela rugarea pentru primire nu sunt dispensate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Blaj, în 1 Iulie 1909.

Direcția Internatului
 Vancean de fetițe.

Noutăți.

Trecerea Arhiducelui Franz Ferdinand. Azi dimineață la oarele 9 a trecut pe aci moștenitorul tronului A. S. I. Arhiducele Ferdinand și Augusta-i soție. Număros public se adunase la gară se salute pe viitorul Monarh. Viteazul solgăbirau Lengyel Mór a pus jendarmii să alunge publicul de lângă gară. E interesant însă, că la sosirea trenului de curte jendarmii s'au ascuns. La plecarea trenului publicul a isbugnit în aclamări.

Din Arhidieceză. Dela 1 Iuliu n. Cassa centrală arhidiecezană s'a contopit cu Administrația centrală capitulară în un singur oficiu sub numirea din urmă. Au fost numiți la acest oficiu administrator Rev. Iosif Hosu, controlor Rev. Dr. Isidor Marcu și revizori Revmii Gavril Pop și Dr. Victor Szmigelski. — Rev. Dr. Augustin Bușeu a fost numit rector la Seminarul teologic în locul Rev. Dr. Isidor Marcu, care a trecut de controlor la administrațiunea centrală capitulară. — Multon. Dr. Ambrosiu Chețianu a fost numit director la gimnaziu în locul Rev. Iosif Hosu, care trece de administrator la administrațiunea centrală capitulară. Multon. Ioan F. Negruțiu, a fost numit director la institutul preparandial în locul Rev. George Muntean, care la cererea sa a fost absolvat de acest post. — Protopopul George Suciu din Indol trece în penziune cu 1 August 1909, iar Dion. Boeriu parohul Frăuei (distr. Mediaș) cu 1 Iulie 1909 — On. Ioan Dredeșan din Ceuașul de câmpie a fost numit paroh la Socol. — Pentru completarea parohiei Sânt-Mihaiul-deșert în Tr. protopopesc al Dârgei se escrie concurs până în 31 Iuliu 1909. Venitul congrual 286 cor. 20 fl. Pentru completarea parohiei Șeușa-de-Murăș în Tr. protopopesc al Sebeșului se escrie concurs până în 15 Iuliu 1909. Venitul congrual face: 494 coroane.

Convocare la adunarea cercuală a despărțământului XI Blaj al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ce se va ține la 12 Iulie n. 1909, sărbătoarea sfinților Apostoli Petru și Pavel, în Șoroștin.

Episcop la Caransebeș. Pe Luni în 12 Iulie e convocat Sinodul diecezei de Caransebeș pentru alegerea de Episcop.

— **Hymon Solomon Barbu**, teolog abs. și **Mărioara Aron** invită la serbarea cununiei lor, ce se va celebra în 12 Iuliu n. a. c. în biserica gr.-cat. din Glogoveț.

— **Iuliu Căpălnean**, teol. abs. și **Elena Moga** anunță serbarea cununiei lor, ce se va celebra în 12 Iuliu n. (la sărbătoarea sf. Apostoli) în biserica gr.-cat. din Murășiuoara.

— **Alexandru Brumariu**, teolog abs. și **Elena Nicoară** anunță celebrarea cununiei lor, ce se va serba în 12 Iulie st. n. a. c. în biserica gr.-cat. din Gheja-de-Murăș.

Concurs. Pentru postul de prefect în convictul gr.-cat. român din Sighetul Marmăției, să deschide concurs cu termin până în 1 August st. n. a. c. Emolumentele împreunate cu acest oficiu sunt: cvartir și proviziune întreagă și plată anuală de 400 cor. în rate lunare. Recursele sunt a se trimite la Reverendissimul Domn Tit Bud. vicar și directorul convictului.

Petreceri. „Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj” invită la Petrecerea de vară, ce se va țineă Duminică în 18 Iuliu st. n. a. c. în Grădina publică din Veza. Inceputul la 4 oare d. a.

— Societatea de lectură a femeilor române din Turda invită cu toată stima la Petrecerea de vară ce se va țineă Luni în 12 Iulie st. n. a. c. (în ziua ap. Petru și Pavel) în sala cea mare a hotelului „Elisabeta” din Turda.

Necrolog. † **Antoniu Bucur**, inv. pensionat în Odverem, după grele și îndelungate suferințe a adormit în Domnul Luni în 21 Iunie în al 32-lea an al etății, și al 10-lea an al fericitei căsătorii.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

— f. — Nu se poate!

Sandu Bujor. Va urmă.

Harfistul. Detto.

Sever. C. A. M. D. Veți avea în curând răspunsul nostru.

N. P. În numărul următor.

Licitație minuendă.

Curatorul bisericesc gr.-cat. din Posmuș tractul Fărăgăului în 11 Iuliu a. c. st. n. la 10 oare a. m. va țineă în școala gr.-cat. din Posmuș licitația minuendă pentru edificarea bisericii. Prețul statorit e: 11,020 coroane 74 fl. din suma aceasta se va subtrage materialul ce-l vor presta parohienii.

Cauțiune a să depune suma de 700 c. Planul, preliminarul și condițiunile se pot vedeă în cancelaria parohială începând din 3 Iuliu, până în 11 Iuliu a. c. st. n.

Constantin Rusu, Ștefan Vêrvă,
paroh gr.-cat. curator primar.

(25) 4—4

Sirolin

produce poftă de mâncare îngrășă, oprește tusa, regulează secrețiunea, și oprește asudarea peste noapte.

Se recomandă zilnic de medici și profesori contra
officei, guturaiului, tusei măgărești, scrofulei
și influenței

Fiindcă sunt imitațiuni fără preț se ceri totdeauna
pachetare originală de „Roche”.

F. Hoffmann-La Roche et Cie,
Basel (Helveția).

„Roche”

La ordin medical îl primești din ori ce farmacie
— Prețul unei sticle 4. — cor. —

(4) 20—35

Partea literară.

Ridicolii vieții.

— De vorbă cu preoții. —

În natură ridicolul nu se găsește decât în viața omenească. În lumea neînsufletită, în ceea a plantelor și a animalelor nu aflăm manifestări ori apariții vrednice de râs și de dispreț, ridicolul e ceva tipic omenesc. Și e firesc să fie așa, pentru că ridicolul e o aberație a cugetării omenești, condusă de fantazie. Și e îngrozitor cât sunt de mulți ridicolii vieții. Aproape nu poți face un pas, să nu te izbești de ei.

Studentul bun, care având, firește nu dela sine, o minte mai ageră, pricepe în grabă și nu se ostenește cu învățatul, nu se mulțumește cu pacea ce-o poate avea în suflet, ci cu toate ocaziile vrea să-și arete această calitate și altora. Înaintea colegilor, înaintea profesorilor dă să se înțeleagă, că el nu-i un muritor de rând. Pe drum chiar umblă mai deosebit, mai încordat, dela o vreme îi pare, că toți îl privesc și-l admiră. Pe urmă se simte deasupra profesorului său chiar, dela care a învățat. Dacă studentul bun în chipul acesta judecă și simte, atunci pe lângă toată mintea lui ageră, e un tinăr ridicol al vieții. Și pentruce oare? Pentru că, ocupat mereu cu dânsul, crește mare fără să cetească în adevărata carte a vieții, ajunge bărbat și crede, că lumea întreagă stă dintr'insul și interesele lui de viață.

O fată frumoasă, având firește, iarăși nu dela sine această calitate, n-are altă grijă decât îmbrăcămintea, oglinda, petrecerile și cuceririle. La altele mai puțin frumoase nici nu privește, invidiază pe altele mai frumoase și mai bogate, și crede, că îndeletnicirile acestea a ei însemnează viața, pe când ea în realitate nu-i decât o ridicolă a vieții.

Tinerii, cari au părinți bogați, ori cu poziții însemnate, călăresc întreaga lor tinerețe pe calitățile acestea a părinților, și privesc de sus, din înălțimi, la coetanii lor, cari sunt numai niște muritori de rând. A vorbi în continuu de ei și de părinții lor, de averea lor, de poziția lor în societate, cred ei, că

însemnează viața, cred ei, că în chipul acesta își petrec mai bine tinerețele. Pe când ei de fapt nu vântură decât pleava vieții.

Oamenii sătui, cari au de-agata tot ce le trebuie, își numără ziua și noaptea dobânzile și averile, se cred cei mai puternici stâlpi ai societății, însăși societatea, însăși omeneșii, privesc cu dispreț la dracii golani, cari furnică în jurul lor, — cred, că duc adevărata viață, pe când ei iarăși nu sunt decât niște ridicoli cu mult mai grosolani ca ceilalți.

Oamenii cu poziții înalte, cărora li-se pare a cârmui lumea, cari strivesc când pot pe dușmani — vezi bine dușmanii lor sunt totdeauna mai slabi decât ei în puteri — cărora li-se pare că-ți țin soarta atârnată de unghia lor cea mică, cari spunându-ți o vorbă pufăită pe nas odată cu fumul de țigară, cred că te-au ridicat în cer, — susțin în conștiința lor, că adevărata viață numai ei duc. Pe când ei sunt tot niște ridicoli ai vieții.

Cine-ar putea să însire toate categoriile celor cari constituie nesfârșita falangă a ridicolilor vieții? Fiecare îi întâlnim, în sate în orașe, pretutindinea. Cine să nu fi cunoscut cel puțin o duzină de tineri și tinere din categoria ridicolilor? Cine să nu fi cunoscut bogați ridicoli și săraci ridicoli? Cine să nu fi stat de vorbă cu vre-o persoană de înaltă poziție, și totuși ridicolă? Mai mult: care din noi n-am fost cel puțin în unele împrejurări ale vieții în tabăra aceasta?

Nu ți-a părut vre-odată despre tine, că ai cântat ca o privighitoare de ai înlemnit toată lumea? Nu ți-s'a părut, că ai predicat ori ai spus o vorbire profană de ai uimit mulțimea? N-ai fost convins vre-odată, că atestatul tău, diploma ta strălucită trebuie că o cunoaște toată lumea? Nu ți-s'a părut vre-odată, că cutare cearcă să-ți facă cunoștința numai nu cutează? Ei bine, în toate cazurile acestea și altele nenumărate, ai fost un ridicol al vieții. Întrebi de ce? Pentru că cel puțin pe câteva zile, ori câteva momente numai, ți-s'a părut, că tu cu calitățile tale întreci pe mulți, poate pe toți, ți-s'a părut, că acela-i rostul vieții, că asta însemnă a trăi.

Trebuie să deosebim însă pe ridicolii vieții în două tabere. În cea dintâi sunt ridicolii nevinovați a vieții, în a doua ridicolii vinovați.

În tabăra întâi intră toți, cari numai în treacăt au fost și sunt ridicoli, pe câteva clipe, ori cel mult zile. Prin tabăra aceasta cred, că nu-i om, care să nu fi trecut. Categoria aceasta e proprie tinerețului și multor femei.

În tabăra a doua intră toți, cari sistematic, zi de zi, an de an, viața lor întreagă, trăiesc din minciuna vieții. Și aceștia sunt nespuse de primejdioși în viață. Periculoși pentru ei, pentru că tot ceea ce li-e nutremânt sufletesc e minciună, și periculoși pentru alții, pentru că nu pot pricepe viața altora, care e altfel decât a lor.

Primejdioși sunt acești ridicoli ai vieții, mai ales când sunt în poziții de conducători, de supraveghetori, în poziții de acelea, cari ar avea datorința să îndrume viața multimilor.

Dar noi să lăsăm în pace pe alți oameni, și să ne întrebăm: oare între preoți sunt indivizi, cari se poată fi numiți de ridicoli ai vieții? Indată ce și preotul e om răspunsul e gata. Sunt, unii mai vinovați alții mai puțin vinovați.

Ridicol e preotul care se laudă pe sine, sau pune pe alții, — pe poporenii să-l laude cu gura sau în scris. El cred, că așa se urcă în preț, că viața lui va fi mai stimată, el însuși mai luat în seamă, și trăiește în și din minciuna aceasta. Nu-i mai respingător decât preotul, care caută în toate ocaziile se aducă vorba despre sine și faptele sale. Să-și spună protectorii ori isprăvile mari ce le-a îndeplinit.

Ridicol e preotul care — având darul se servească frumos — mintea îi stă mai mult la plăcerea ce eventual ar face-o credincioșilor, — de cât la jertfa înfricoșată pe care o aduce. Și în privința asta să mărturisim o mare slăbiciune. Dacă se întâmplă se vină în biserică unde servim, un străin, să zicem un domn, nu-i așa, că mintea ne stă mai mult la străinul acela, nu-i așa, că pentru el servim poate mai corect, nu ne grăbim ca de alte ori? Și băgați de seamă, nu-i acesta oare un fapt care merită mai pe sus de toate numele de ridicol?

Noi suntem în fața Domnului, el se dă în mâinile noastre spre jertfire, și nouă ne pasă mai mult de prezența domnului străin decât de-a lui Isus Hristos. Să se întâmple să faci o greșală, ori să cetești vre-un cuvânt greșit, poate te simți mai nenorocit fiind de față străinul, de cât dacă te-ai cuminecă cu conștiința nu chiar curată.

Ridicol e preotul, care având darul vorbirii numai de aceea predică poporului, ca să-și satisfacă ambiția, sau în cazul cel mai bun, ca să facă poporului o plăcere. E ridicol pentru că slujba sa preoțească o tractează în mod ridicol. Din oficiul magisteriului face oficiul tămâierii slăbiciunilor sale.

Ridicol mai ales e preotul, care poate nedeplin convins de adevărul credinței sale, nici nu cearcă să se limpezească nici nu se lapadă de tot — ci stă fluctuând toată viața între convingere și părere ori presupunere.

Ridicol e preotul, care dus de patimile omenesti își împarte turma în două, și cred că-și satisface vieții lui de preot, dacă la unii li-e părinte iar pe ceilalți îi asuprește și alungă.

Numărați mai departe cazurile de ridicol în viața preoțească și le veți afla foarte multe.

Și în viața ridicolul nu stă așa rău nici unui om ca preotului. Pentru că dela el se cere să înțeleagă mai bine viața, dela el să cere să o ieie mai în serios viața. Bisericii, dușmană a minciunii, bisericii stâlpul adevărului nu i-se cade să aibă slujitori, cari se razimă pe minciună, cari trăiesc din minciună. Și toți aceia, cari își fac capital al vieții din alintarea și nutrirea micilor lor mizerii, trăiesc din minciună, toți sunt ridicoli ai

vieții. Dacă speța acestora ar dispăre cel puțin din siml bisericii, am fi făcut un mare paș înainte. Când laicii, — biserica ascultătoare — ar vedeă și s'ar convinge că cei din cler nu-și fac capital al vieții, din avere, din rang, din putere, din calitățile deosebite ce eventual le au, — ar aveă de unde să ieie pildă, li-s'ar dă cel dintâiu prilej de o gândire mai adâncă asupra vieții. Dar până când ridicoli ai vieții sunt și în cler destui, va fi și în lume, căci lumea totdeauna a confundat învățătura creștină cu vieța persoanelor bisericesti, cari vestesc aceasta învățatură.

I. Agârbicean.

Bibliografie.

A apărut:

Nr. 9 al „Bibliotecii Băncilor Române“: *Articolul de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec*, traduse de Constantin Popp, redactorul „Revistei Economice“ și al „Anuarului Băncilor Române.“ Sibiu Tipografia arhidiecezană, 1909.

O broșurică de 24 fețe, foarte actuală, știut fiind că art. de lege LVIII: 1908 despre cec a intrat în vigoare la 1 Iuliu a. c.

Afară de textul legii se află indicate în broșurică și Nrii ordinațiunilor ministeriale privitoare la punerea în aplicare a noiei legi, iar ca anex este dat un „Normativ pentru afacerile de cec“ împreună cu o instrucțiune asupra manipulațiunii interne a cercurilor.

Folositoarea broșurică de 1½ coală se poate procură direct dela traducător sau dela Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu—Nagyszeben, cu prețul de 50 fileri.

„Biblioteca pentru toți“ Nr. 458—9 intitulat „Povești fantastice“, de Hoffmann celebrul povestitor german, acest creator de fantome reale, care amestecă realul cu închipuirea cu o așa putere în cât fantomele lui devin niște ființi vii cari ne înflorează, ne fac să plângem, sau să ne îngrozim.

Povestirile acestea sunt celebre pretutindeni și au inspirat una din cele mai răspândite opere muzicale cunoscute de toți,

— *Povestirile lui Hoffmann*, de Ofenbach jucată astă iarnă de trupele noastre de operetă. Traducerea noului volum al Bibliotecei, e făcută de dl Ludovic Dauș, cunoscutul romancier și poet care a ales bucățile cu mult gust, începând cu admirabila povestire Norocul de joc, și urmând cu Viora din Cremona și Domnișoara Scenderi cari au diferitele fețe ale talentului lui Hoffmann, acest halucinat de geniu.

De vânzare la toate librăriile din țară, pe cum și la Librăria Seminarului Teologic greco-catolic din Blaj.

PSALTIREA Profetului și Împăratului DAVID.

Prețul: crudo 2•20, leg. în pânză 3•— leg. în piele 4•— Se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic din Blaj.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor respnz.: Augustin Gruția.

Nr. 107—1909.

Concurs.

Cu terminul de 1 August 1909 incl prin aceasta escriem concurs, a) pentru postul de oficial agronomic, b) pentru postul de cancelist la administrațiunea centrală capitalară, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Oficialul agronomic primește salar anual de 1600 coroane; cuartir în natură ori relut anual de 400 cor. În excursiuni în afaceri de ale dominiilor capătă diurn de 6 cor., vetură ori bilet cl. II. pe tren. După definitivare salarul i-se urcă la 2000 cor. și capătă cuincuenale de câte 200 cor., cari nu pot trece preste 5, apoi drept la fondul de penziune.

2. Cancelistul primește salar de 1200 cor. cuartir în natură ori relut de 200 cor. diurn de 4 cor., — vetură ori bilet cl. II. pe tren.

Concurentii petițiunile instruite cu atestate de calificaciune, praxă și purtare morală au să și le înainteze la acest capitol.

Oficialul agronomic trebuie să aibă calificaciune agronomică și praxă de 2 ani.

Blaj din ședința Capitulului metropolitan gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș ținută la 30 Iuniu 1909.

(31) 2—2

In propriul interes.

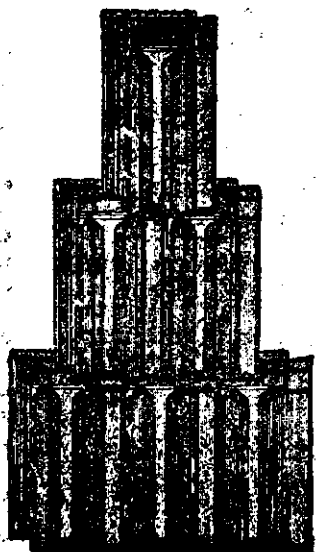
Primește numai **BOHN**
țigla

din Nagyikinda și Zsomboly respin-
gând ori ce altă țiglă de calitate in-
:: :: ferioară pentru că numai :: ::

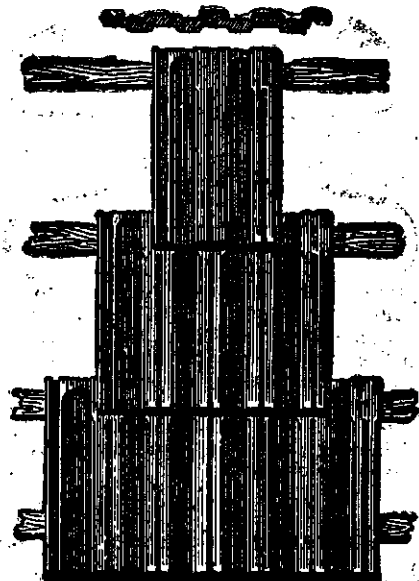
țigla BOHN e practica, frumoasă și trainică.

Cereți mostre și catalog.

Fabrica de țigle BOHN — Zsomboly.

Țigle Bohn de Nagyikinda.

Țigla Bohn de Zomboly.

Traian A. Todorescu,
 producător de vinuri în Világos (Șiria)
 livrează vinuri foarte bune, și curate
 după dealurile cele mai renumite,
 dela 50 ltr. în sus (în engros) cu pre-
 țuri moderate depozitari: Musca-ma-
 derat, Galșa, Șiria, Covasini, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la
 dorință prospecte gratuite.

(49) 34-52

„Recomandăm proprietarilor de vii
 cu toată căldura tovarășia românească
 „Mugurul“ însoțire economică-comercială
 în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde
 altoie de viță de vie de toate speciile pe
 cum și viță americană cu și fără rădăcină
 și la dorință însoțirea și instrucție gratis
 ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 37-52

„Sădirea și cultivarea viei“

de

Nicolae Pop.

Prețul: 2 coroane + 20 fileri porto.

Se poate procura dela Librăria seminarială
 din Blaj-Balázsfalva.

Circulația trenurilor

prin gara Küküllőszög—Blaj valabilă dela 1 Maiu 1909.

De către Brașov, tren personal	12:48	de către Teuș	2:08
„ accelerat	7:22	„ „	8:53
„ mixt	6:57	„ „	9:04
„ accelerat	2:51	„ „	12:22
„ personal	1:48	„ „	12:39
„ accelerat	10:01	„ „	5:40
„ personal	9:29	„ „	4:03
Dela Parajd: „ mixt	8:44	către Parajd	3:02
„ personal	12:43	„ „	9:34
„ mixt	6:54	„ „	2:55

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până
 ce nu vei cere dela mine Prețurenti!
 Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor.
 Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

(50) 25-25

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
 clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

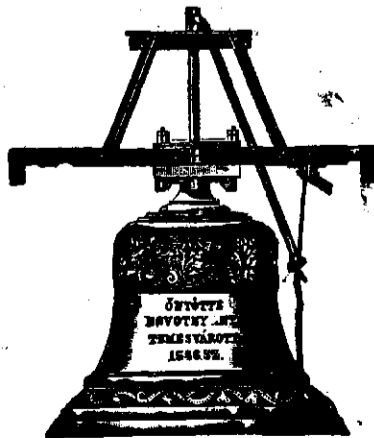
(46) 35-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor
 nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-
 telor stricate, mai departe spre facerea de
 clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-
 ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-
 justări de fer bătut, construite spre a le în-
 toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o latură prin
 aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu
 deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe
 ori premiate, cari sunt provăzute
 în partea superioară — ca violina —
 cu găuri după figura S și pentru
 aceea au un ton mai intensiv, mai
 limpede, mai plăcut și cu vibrarea
 mai voluminoasă, decât cele de sis-
 tem vechiu, așa, că un clopot pa-
 tent de 327 kg. este egal în tonul
 unui clopot de 461 kg. făcut
 după sistemul vechiu. Mai departe
 se recomandă spre facerea scaune-
 lor de fer bătut, de sine stătă-
 toare, — spre preadjustarea clo-
 potelor vechi cu ajustare de fer
 bătut — ca și spre turnarea de
 toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 35-5

Intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune.
 edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse
 economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul
 morții și cu termen fix, asigurări de copii, de
 zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a
 capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
 cendului: vieții:
 95,816.412 coroane. 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
 pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru
 capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
 Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu
 I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița,
 Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din
 toate comunele mai mari.